

7	OCOG KÖLTSÉGVETÉS	2
7.1	ÖSSZEFOGLALÁS	2
7.2	AZ OCOG KÖLTSÉGVETÉS BEMUTATÁSA	4
7.2.1	<i>A költségvetés szerkezete</i>	<i>4</i>
7.2.2	<i>Bevételek</i>	<i>5</i>
7.2.3	<i>Költségek</i>	<i>6</i>
7.3	AZ OCOG KÖLTSÉGVETÉS TÉTELES ELEMZÉSE ÉS AZ ELŐREJELZÉSHEZ ALKALMAZOTT FELTÉTELEZÉSEK	6
7.3.1	<i>A Szervező Bizottság bevételei</i>	<i>6</i>
7.3.2	<i>A Szervező Bizottság kiadásai</i>	<i>24</i>
7.4	A SZERVEZŐ BIZOTTSÁG BEVÉTELEINEK ÉS KIADÁSAINAK ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZATA	38

7 OCOG KÖLTSÉGVETÉS

7.1 ÖSSZEFOGLALÁS

Az OCOG felelős a Játékok megszervezéséért és lebonyolításáért

Az olimpiai rendezést elnyert város és a NOB között megkötendő *Rendező város szerződés* (Host City Contract) értelmében a rendező városnak fel kell állítania egy Olimpiai Szervező Bizottságot (Organising Committee for the Olympic Games – OCOG). A szervező bizottság feladata az olimpiai előkészületek megszervezése, valamint a játékok lebonyolítása.

A *Pályázati dosszié* (Bid Book) összeállításakor az OCOG költségvetési tételeit a NOB által kiadott *Pályázati kézikönyv* előírásai szerint kell prezentálni.

A költségvetési tételek kiszámításánál több módszert alkalmaztunk

Jelen fejezetben megvizsgáltuk korábbi, illetve jövőbeni rendező városok OCOG költségvetését, és a NOB előírások, valamint a Budapest specifikus adottságok figyelembevételével elkészítettünk egy 2012-es budapesti OCOG költségvetési tervet. Előrejelzéseinket háromféle megközelítés alapján becsültük meg:

- részletes számításokat végeztünk olyan tételeknél, ahol mindenképpen fontos figyelembe venni Magyarország specifikus adottságait (pl. jegyárbevétel, étkeztetési költségek, szponzorálás);
- ahol a tételes számítás nem volt lehetséges vagy célszerű, a 2012 előtti olimpiák OCOG tételeinek vizsgálata alapján végeztük el a becslést;
- kisebb és ebben a stádiumban nehezen számszerűsíthető tételek esetében nem számoltunk bevétellel.

22 milliárd forint (91 millió dollár) az OCOG költségvetés egyenlege

A budapesti olimpiai szervező bizottság költségvetésének összeállítása során minden tételnél óvatos, konzervatív becslést alkalmaztunk. Ennek alapján a szervező bizottság bevétele mintegy 424 milliárd forint (1716 millió dollár), kiadása pedig 402 milliárd forint (1625 millió dollár), bevételeinek és költségeinek egyenlege pedig 22 milliárd forint (91 millió dollár) többletet mutat. Amennyiben az OCOG nyereséges, nyereségének 20%-a a NOB-ot illeti.

A budapesti szervező bizottság főbb bevételi és kiadási tételeit mutatja be a következő táblázat:

		millió dollár	
BEVÉTELEK		MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGEK	
NOB:	949	Sportesemények, olimpiai falu, MPC&IBC	961
Helyi marketing	311	Egyéb folyó szervezési költségek	664
Jegyárbevétel:	284		
Egyéb	172		
Összesen	1716		1625

**Főbb
feltételezésünk a
sikeres helyi
szponzorálás**

Előrejelzésünk kiemelt feltételezése a sikeres helyi szponzori és szállítói részvétel a régió bevonásával, valamint az, hogy az olimpiai rendezvények jegyárai a tervezett athéni jegyárakhoz igazodnak, feltételezve, hogy a magyar fizetőképes kereslet 2012-re megközelíti ezt a szintet.

A szervező bizottság bevételeinek és a működési költségeinek különbsége határozza meg azt az összeget, amely az OCOG részesedése lehet a beruházások (sportlétesítmények, olimpiai falu, MPC és IBC) finanszírozásában. Előző olimpiák tapasztalata alapján ez az összeg 200–300 millió dollár, vagy magasabb. Ezzel az összeggel szemben áll a legtöbb szervező bizottság bevételei között lévő állami támogatás összege. Mivel Budapest esetében állami támogatással nem számoltunk, így az OCOG részvétele az állandó céllal épülő olimpiai létesítmények finanszírozásában 91 millió dollár lehet.

7.2 Az OCOG KÖLTSÉGVETÉS BEMUTATÁSA

7.2.1 A KÖLTSÉGVETÉS SZERKEZETE

Az OCOG költségvetés tartalmazza a szervező bizottság bevételeit, a Játékok közvetlen költségeit, a Játékokhoz szükséges átmeneti létesítmények/építmények felépítési és felszámolási költségeit, valamint olyan, az olimpiához szükséges végleges létesítmények (sportlétesítmények, olimpiai falu) költségeit, amelyek finanszírozása más forrásból nem megoldott.

Az OCOG költségvetés jelenlegi szerkezetét a sydneyi pályázatból örökölte. A Sydneyt megelőző olimpiák számainak összehasonlíthatóságát lényegesen rontja a szabvány struktúra hiánya.

A NOB elvárása szerint a költségvetési tervet a pályázás évének dollár értékén kell benyújtani. Ez azt jelenti, hogy az esetleg jövőbeli értéken előrejelzett költségvetési tételeket a pályázás évének dollár értékére kell diszkontálni.

Elemzésünkben és előrejelzésünkben 2002-es dollár értékben számoltunk. Athén, Peking és New York esetében a pályázatukban vagy más forrásokban szereplő tervezett számokat használtuk.

A korábbi olimpiák adatainak elemzését és összehasonlíthatóságát számos tényező nehezíti:

- A NOB elvárásai és előírásai olimpiáról olimpiára jelentősen változnak, a jó kezdeményezések a következő Játékokon már elvárásaként jelennek meg, és a hibák újbóli elkövetését is az előírások folyamatos fejlesztésével akadályozzák meg. A számadatok mögött tehát lényegesen eltérő tartalom bújik meg. Sok szempontból Sydney fordulópontot jelentett a NOB elvárásaiban és előírásaiban.
- A NOB prioritásai a Játékok tanulságaitól függetlenül is folyamatosan változnak, az ezekhez való alkalmazkodás számottevően változtathatja egy adott olimpia számadatait. A NOB központi feladatának az olimpiai mozgalom fenntartását és támogatását tartja, pénzügyi helyzete, a politikai és környezeti körülmények az egyes olimpiák sikertényezőit folyamatosan módosítják.
- A rendelkezésre álló információk elégtelenek. Bár Sydney óta a költségvetési tervet részletesen szabályozott struktúrában kell összeállítani, az utólagos számadás formájára semmilyen támpont nincs. Gyakran a szervező bizottság, illetve a szervező város érdekeivel is ellentétben áll a tiszta kép bemutatása. Az újságcikkekben megjelentetett, illetve sajtótájékoztatókon elhangzott adatok tartalma általában bizonytalan és nem kellően definiált tartalmú.

A pályázó országok költségvetési tervének összeállításánál az üzleti racionalitást sok helyen politikai megfontolások, illetve a pályázat elnyerésére irányuló stratégia elemei váltják fel.

A számok megértéséhez azt is szem előtt kell tartani, hogy az OCOG költségvetésben a NOB előírásai szerint a természetes juttatások („Value in Kind”) piaci értékét a bevétel oldalán és a költségoldalán is meg kell jeleníteni.

A következőkben áttekintjük az OCOG bevételeinek, illetve kiadásainak típusait.

7.2.2 BEVÉTELEK

**Az OCOG négy
bevételi forrása:
NOB,
magánszektor,
jegyárbevétel és
egyéb marketing
bevételek**

Az OCOG bevételei a következő fő forrásokból származnak:

- NOB: A NOB szerződést köt a kiválasztott televíziós közvetítővel, valamint a nemzetközi szponzor cégekkel (TOP) és a bevétel egy meghatározott százalékát átadja az OCOG-nak az Olimpiai Játékok megszervezésére. Mind a szerződött összegek, mind az átadott százalékok meghatározása a NOB hatásköre, és esetenként változtatható.
- Magánszektor: Az OCOG által elsősorban belföldi, de akár nemzetközi vállalatoknak is értékesített marketing, illetve szponzori csomagokért, illetve az olimpiai szimbólumok használatáért jelentős összegeket kap a szervező bizottság. Az így szerzett jogosultságok általában a rendező országban belülről korlátozódnak.
- Jegyárbevétel
- Egyéb: Olimpiai érme- és bélyegprogram, olimpiai lottó, valamint állami/önkormányzati szervektől kapott támogatások, és bármilyen harmadik féltől származó adományok.

7.2.3 KÖLTSÉGEK

A költségek három fő csoportja: működési költségek, rövid távú befektetések és beruházások

Az OCOG költségei három csoportba sorolhatók:

- Működési költségek: Az olimpia megszervezésének, lebonyolításának folyó költségei, amelyek a következőket tartalmazzák: sportesemények, olimpiai falu, MPC és IBC üzemeltetésének költségei, ünnepségek, sport és kulturális programok lebonyolításának költségei, egészségügyi költségek, ellátás-étkeztetés költsége, utazási és személyszállítási költségek, biztonsági költségek, a paralimbia támogatására fordított összeg, marketing és promóciós költségek, adminisztrációs költségek.
- Rövid távú befektetések: A sportlétesítményekkel, az olimpiai faluval, és az MPC és IBC-vel kapcsolatos bérleti díjak, valamint olyan átmeneti létesítmények és berendezések/felszerelések költségei, amelyek utóhasznosítása nem valószínű.
- Beruházások: Tipikusan a sportlétesítményekkel, az olimpiai faluval, az MPC és IBC-vel kapcsolatos végleges, hosszú távra tervezett létesítmények építési költségei. A NOB nem szabályozza egyértelműen az itt feltüntetendő létesítmények kritériumait, ezért e tétel tartalma önmagában nem összehasonlítható. Ki nem mondott irányelv lehet a más forrásból nem finanszírozható fejlesztések idesorolása olyan mértékben, amely a költségvetés egyenlegét nem fordítja negatívba.

7.3 AZ OCOG KÖLTSÉGVETÉS TÉTELES ELEMZÉSE ÉS AZ ELŐREJELZÉSHEZ ALKALMAZOTT FELTÉTELEZÉSEK

7.3.1 A SZERVEZŐ BIZOTTSÁG BEVÉTELEI

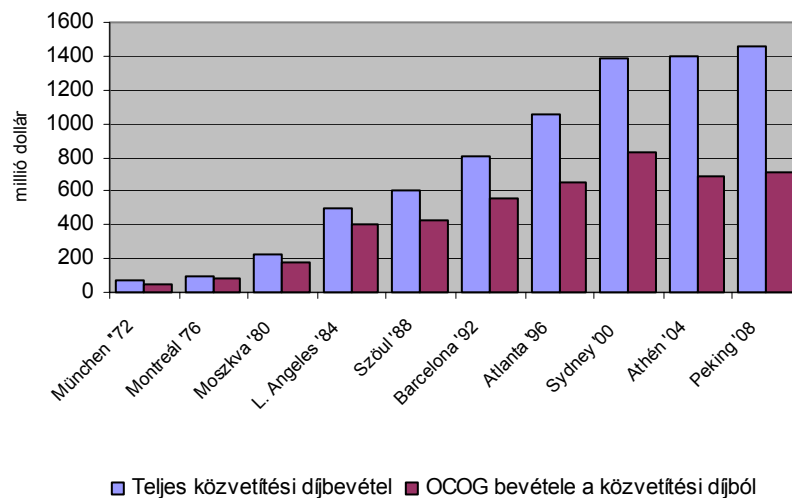
TELEVÍZIÓS KÖZVETÍTÉSI JOGOK

Definíció:

A televíziós közvetítési jogok értékesítéséből származó bevétel.

Történet:

A televíziós közvetítési jogok értékesítéséből származó bevételek növekedését mutatja a következő grafikon:

Megnevezés	millió dollár									
	München 1972	Montreal 1976	Moszkva 1980	Los Angeles 1984	Szöul 1988	Barcelona 1992	Atlanta 1996	Sydney 2000	Athén 2004	Peking 2008
Összes TV közvetítési díj	71	98	219	495	610	812	1 059	1 385	1 404	1 456
OCOG rész	47	83	180	402	429	561	648	830	688	713

**A televíziós
jogdíjak nőnek, az**

Az elmúlt harminc év alatt a televíziós közvetítési jogok értékesítése a szervező bizottság egyre jelentősebb bevételi forrásává vált. Ez lényegében két okra vezethető vissza:

OCOG részesedése csökken, de még így is a legjelentősebb bevételi forrás

- Az olimpiák nézettsége, és párhuzamosan a televízió mint reklámmédia elterjedése miatt az olimpiák közvetítésének reklámértéke sokszorosára nőtt. Ennek eredményeképpen egyre nőtt a verseny a különböző televíziós társaságok között a közvetítési jogokért.
- 1969 és 1980 között a NOB fokozatosan centralizálta a televíziós közvetítési jogokkal kapcsolatos tárgyalást és szerződéskötést. Ezzel egyrészt elérte, hogy ne a szervező bizottságok rövid távú megfontolásai, hanem az olimpiai mozgalom hosszú távú érdekei vezéreljék a tárgyalásokat, másrészt maximalizálta tárgyalási erőfölényét.

1988 óta a közvetítési jogok értékesítését teljes egészében a NOB végzi, a befolyt összeg meghatározott százalékát átadja a szervező bizottságnak az Olimpiai Játékok megrendezésére. Míg az OCOG 1976-ban a jogdíjak 85%-át megtarthatta, addig Sydney 60%-ot kapott, Athén és Peking pedig már csak 49%-ból gazdálkodhat.

A 2012-re várható televíziós jogdíjbevétel a 2008-as szint

Feltételezések és előrejelzés

A 2008 utáni időszakra várható jogdíjak becslésénél több tényezőt kell figyelembe vennünk.

- A jogdíjak felét hagyományosan USA-beli, további 25%-át európai televíziós társaságok szolgáltatják. Bár a NOB a televíziós szerződéseket a helyszín kiválasztása előtt köti meg, az amerikai televíziós hálózatok magasabb díjat ígérve megkísérlik a jövőbeli rendezési helyszínek kiválasztását számukra kedvező irányban befolyásolni. Az időeltolódás miatt az amerikai hálózatok számára a Sydney olimpia nézettség és reklámbevétel szempontjából katasztrofális volt, és nem lesz kedvező számukra Athén és Peking sem. Az NBC a jelenlegi, öt olimpiát lefedő időszakra vonatkozó 3,5 milliárd dolláros szerződését a 2012-2020 időszakra 5 milliárd dollárra emelné, aminek fejében a 2012-es olimpiát az amerikai kontinensen kellene megrendezni.
- A NOB folyamatosan egyensúlyoz két ellentétes hatású erő között. Egyrészt az olimpiai mozgalom erősítéséhez, a nemzetközi sportszövetségek támogatásához szüksége van forrásokra, másrészt folyamatosan bírálatok érik az Olimpiai Játékok túlzottan üzletessé válása miatt. A korábbi szerződések megkötése idején a NOB gyenge pénzügyi helyzetben volt, ez mára megváltozott, ezért várható, hogy kizárólag a magasabb díjak érdekében nem kényszerül a televíziós társaságok által diktált feltételek elfogadására.

Feltételezve tehát, hogy a NOB jelenlegi pénzügyi helyzetében inkább az olimpiai mozgalom erősítését, mint a bevételek maximalizálását fogja szem előtt tartani, várható, hogy a 2012 előtti közvetítési díjak jelentősen nem fognak növekedni. Nem számolunk a szervező bizottság 49%-os részesedésében sem változással. Mivel a NOB az OCOG számára nem azért ad részesedést, hogy az profitot termeljen, ezért várható, hogy a szervező bizottságok akkor sem kapnak nagyobb összeget, ha a

NOB mégis magasabb közvetítési díjakban állapodna meg.

Ezért a 2012-es olimpiára a 2008-as szinthez képest nem számolunk növekedéssel, **becslésünk 2002-es értéken 713 millió dollár.**

TOP SZPONZOROK

Definíció

A nemzetközi olimpiai marketing programban, a „TOP Programme”-ban résztvevő nagy nemzetközi cégek szponzori díja, amely egy-egy termék- vagy szolgáltatás kategóriában az egész világra vonatkozó szponzori jogokat biztosít.

Történet

A TOP („The Olympic Programme”) szponzor cégek jelentős bevételhez juttatják a NOB-ot. Korábban minden szponzori tevékenység a szervező bizottság hatáskörébe tartozott. A TOP program 1984-es meghirdetése óta a nemzetközi érvényű szponzori jogokat a NOB adja el, és a bevétel bizonyos százalékát átadja a szervező bizottságnak.

A programban résztvevő cégek:

A TOP szponzorok száma 10–11 körül mozog. 1996 után 10-ről 11-re növekedett, majd Sydney után az IBM és a UPS kilépése és a SchlumbergerSema cég csatlakozása következtében az athéni olimpia TOP szponzorai a következők lettek: Coca-Cola (alkoholmentes üdítőitalok), John Hancock (életbiztosítás), Kodak (film/fotó és képszerkesztés), McDonalds (gyorsétterem hálózat), Panasonic (TV/videó/audió berendezések), Samsung (mobil kommunikációs berendezések), SchlumbergerSema (informatika/rendszerintegráció), Time/Sports Illustrated (publikációk), Visa (ügyfél fizetési rendszerek (hitelkártya, stb.)), Xerox (dokumentum-feldolgozás). Ezen cégek 2/3-a amerikai, így támogatásukkal erős nyomást gyakorolhatnak arra, hogy melyik kontinens városa legyen az olimpia rendező városa.

A TOP szponzori díjak

A TOP program 1984-es meghirdetésével az átlagos szponzori szerződések értéke megsokszorozódott: az 1984 előtti 4 millió dollár Atlantában 40, Sydneyben 50 és Athénban 60 millió dollárra növekedett. A szervező bizottság részesedését a TOP szponzori bevételekből a NOB határozza meg. Szóulban és Barcelonában a szervező bizottság 33–35%-ot kapott. Bár a NOB

hivatalos marketing jelentése továbbra is 32.5%-ot határoz meg általános irányvonalként, a gyakorlatban Atlanta 45%-ot, Sydney pedig 38%-ot kapott. A Salt Lake City-i olimpiáról megjelent hivatalos NOB marketing jelentés szerint a 2000–2004-es időszakra a TOP bevétel 580 millió dollár (az évenkénti bevétel 2002-es értéken számolva), amelyből előzetes számítások szerint kb. 40% illeti az athéni olimpia szervező bizottságát.

Megnevezés	TOP I 1984 - 1988 Szöul	TOP II 1989 – 1992 Barcelona	TOP III 1993 – 1996 Atlanta	TOP IV 1997 – 2000 Sydney	TOP V 2001 – 2004 Athén
TOP szponzorok száma	9	12	10	11	10
TOP bevétel (millió dollár)	125	226	430	602	580
OCOG részesedés (millió dollár)	42	75	193	230	236
OCOG részesedés (%)	34	33	45	38	41

A TOP szponzoroktól az athéni szint várható, cégenként 60 millió dollár

Feltételezések és előrejelzés

A szponzori díjak szintje a korábbi folyamatos és látványos növekedés után várhatóan a jelenlegi szinten stabilizálódni fog.

Szakértők szerint az 55–60 millió dolláros szint megközelíti a cégek által tolerálható felső határt. Egy TOP szponzor vezető képviselője is megerősítette ezt az információt, hogy további díjnövekedés a programban való részvételüket kockáztatná.

A fentiek figyelembevételével a 2012-es olimpiára várható bevétel 10 cégtől az athéni szint, azaz kb. 60–60 millió dollár, így az OCOG része Budapest esetében **2002-es áron 236 millió dollár**.

A TOP szponzoráció egyre fontosabb kérdése az exkluzív marketing jogok védelme a TOP cégek számára. Ez szorosan kötődik a „reklámentes” helyszínekhez. Az atlantai játékokat követően a NOB és az OCOG megpróbálta ezt elérni az olimpiai helyszíneken kívül is, amennyire lehetséges volt. Sydneyben a szervező bizottság további kezdeményezéseket tett a „kalóz marketing” minimalizálása érdekében, ezzel is megalapozva a jövőbeni, ilyen irányú intézkedéseket. Ezek a következők voltak:

- Koordináció: Együttműködés a partnerekkel, mint például a TV állomások, a nyomtatott sajtó, sportszövetségek, nemzeti olimpiai bizottságok egy közös marketing program megvalósításában (TMOP – Team Millenium Olympic Partner) és a

'kalóz marketing' megakadályozásában a médiában.

- Oktatás: A „kalóz marketing” mint az olimpiai mozgalom számára romboló tényező tudatosítása. Ebben fontos szerepe van a nemzeti olimpiai bizottságoknak is.
- Jogalkotás: Olyan jogszabályok megalkotása és életbe léptetése, amelyek védik az olimpiai marketing jogokat.

HELYI SZPONZOROK ÉS HIVATALOS SZÁLLÍTÓK

A helyi szponzorálás a TOP program által le nem fedett területeken lehetséges

Definíció

A szervező bizottság által szervezett, a TOP szponzori program keretében nem lefoglalt termék és szolgáltatás kategóriákban nyújtott különböző marketing csomagokból származó bevétel.

A nemzeti partner (National Partners) program keretében megvásárolható marketing jogosultságok a szervező ország határain belül érvényesíthetők. A kínált marketing csomag tartalmától függően a helyi partner a lehetséges 2012-es budapesti olimpia hivatalos partnere, szponzora, támogatója, szállítója, stb.-ként hirdetheti magát, felhasználhatja a szervező város olimpiai logóját termékein és hirdetéseiben, rendezvényeket és kulturális eseményeket szervezhet az olimpia ideje alatt a város különböző pontjain, neve feltüntetésre kerül a hivatalos kiadványokon és promóciós anyagokon, stb. A NOB szigorú rendelkezése értelmében a nemzeti partnerek NEM használhatják az ötkarikát a város logója nélkül, valamint nem hirdethetnek az olimpia hivatalos helyszínein.

Történet

A következő táblázatban látható a helyi szponzorok és hivatalos beszállítók száma, valamint az általuk biztosított szponzori bevételek nagysága.

Megnevezés	millió dollár				
	1984 - 1988 Szöul	1989 – 1992 Barcelona	1993 – 1996 Atlanta	1997 – 2000 Sydney	2001 – 2004 Athén
Helyi szponzorok száma	13	23	32	37	7
Hivatalos beszállítók száma	57	71	67	64	kb. 33
Szponzori bevételek és szállítók	211	571	498	512	312*

* 2002-es adat, további szponzorok esetében ez a szám nőhet

A helyi marketing jogoknak a rendező országon kívülre való kiterjesztése növelheti a bevételeket

Az előző olimpiák esetében, különösen igaz ez Atlantára, minden addiginál erőteljesebben vetődött fel az olimpiai mozgalom elüzletiesedésének kérdése, és azóta ez mind a közvélemény, mind a NOB egyik érzékenyen kezelt témája. Athén hangsúlyozottan új stratégiával közelítette meg a helyi szponzorok kérdését, olyan erőteljesen kommunikált marketing programot létrehozva, amely a minőséget helyezi előtérbe a mennyiséggel szemben, azaz kevés számú szponzort céloz meg, de a kínált marketing csomagok értékének, és ezzel együtt díjának is a maximalizálására törekszik. A szponzorok érdeklődését a „kalóz marketing” visszaszorításával, és olyan kezdeményezések meghirdetésével sikerült elérni, mint például a helyi marketing jogoknak Franciaországra és Ciprusra való kiterjesztése.

Athén negyven termék és szolgáltatás kategóriát hirdetett meg, és kategóriánként egy szponzort választ ki. Eddig hét kiemelt kategóriában (Grand National Sponsor) választott ki támogatókat. A következő táblázat e szponzorokat és szponzori díjakat mutatja. Eszerint a mintegy 312 millió dolláros szponzori és szállítói bevételből, 215 millió dollár az alábbi szponzoroktól származik:

		millió dollár
Szponzor	Iparág	Szponzordíj
OTE	Telekommunikáció	70
Alpha Bank	Bank	70
Heineken	Sörgyártás	17
Delta & Fage	Tejipar	17
Hellenic Broadcasting Corp.	Média/TV	16
Hyundai	Gépjármű	15
Hellenic Post	Postai szolgáltatások	11
Összesen		215

Az ATHOC (az athéni olimpia szervező bizottsága) a meghirdetett 40 szponzori és hivatalos szállítói kategóriából az eredeti tervek szerint 300 millió dollár feletti összeget vár.

Feltételezések és előrejelzés

Tekintetbe véve a NOB-nak a helyi szponzorok számának csökkentésére vonatkozó preferenciáját, az Athénban meghirdetett negyven üzleti kategória (amelyből hét kiemelt szponzor) nem nagyon léphető túl. Magyarország esetében erős hátrány az ország piacméretéből adódó várhatóan alacsony üzleti érdeklődés. Igazán vonzó, sok pénzért eladható marketing csomagot nagyon nehéz lenne összeállítani. Ahhoz, hogy az Athénban realizált bevételt megközelíthessük, a következő táblázatban szereplő részvételt és szponzori díjakat kellene elérnünk. Figyelembe kell venni, hogy a díjak jelentős része (akár több, mint 50%-a) áru- vagy szolgáltatás szállítása formájában kerül teljesítésre.

		millió dollár
Marketing csomag díja 4 évre Pénzben és/vagy termékben /szolgáltatásban		Feltételezett Partner cégek száma
16	(évi 4 millió dollár)	3
8	(évi 2 millió dollár)	8
4	(évi 1 millió dollár)	15
2	(évi 500 000 dollár)	15

Jelentős helyi szponzorálásra van szükség, amely megfelelő szponzori csomagokkal és marketing stratégiával elérhető

Az így elérhető **összes bevétel 202 millió dollár.**

A nagyságrend realitását a következő módon próbáltuk felbecsülni:

- az athéni példa és más megfontolások alapján kialakítottunk húsz, az olimpia megrendezése esetén releváns és a TOP szponzorok által nem foglalt termék kategóriát. Azt feltételeztük, hogy e kategóriák piacvezető cégei hajlandók lesznek az olimpiai felkészülés négy évén keresztül (2008-at követően, a pekingi olimpia után) minden évben marketing költségük egy részét az olimpia szponzorálására fordítani. A 20 cég alapján kapott szponzori díj a négy évre mintegy **100 millió dollár** (átlagosan alig több mint e cégek egy éves árbevételének 1%-a).
- Feltételezzük, hogy a további 20–25 kategória szponzorai legalább ennek felét, azaz **50 millió dollárt** ki fognak fizetni.

- Nagyságrendekkel nőhet a szponzorok hozzájárulása amiatt, hogy teljesíthetnek termék/szolgáltatás szállítással is. A TOP szponzorok szponzori díjuknak átlagosan a felét naturáliában adják. Ez további **40–50 millió dollárt** jelenthet.
- A következő 8–10 évben a gazdaság, és ezzel együtt a szponzor cégek növekedése jóvoltából a szponzorálásra fordított összegek is jelentősen magasabbak lesznek a mainál. Egy átlagos 3%-os növekedés a következő nyolc évben azt jelenti, hogy a szponzor cégek a jelenlegi lehetőségeiknél több mint 25%-kal többet fognak tudni felajánlani.
- Komolyan számításba kell venni a közép-európai régió többi országának bevonását is a marketing programba. Ezáltal a szponzor cégek marketing jogaikat a teljes régióban gyakorolhatnák, ami nemcsak a hazai cégek részvételét serkentené, hanem a környező országok vállalkozásait is be lehetne vonni, és a nemzetközi vállalatok érdeklődése is számottevő lenne. Ezt indokolná az a tény is, hogy számos Magyarországon jelen lévő multinacionális cég egyben régióközpontnak is tekinti Magyarországot és itt alakították ki regionális bázisukat. A szponzori jogok kiterjesztéséhez az egyes országok nemzeti olimpiai bizottságai közötti megállapodásra van szükség, további jogi akadály is ismereteink szerint nincs. Athénnek a francia és a ciprusi olimpiai bizottságokkal kötött hasonló egyezményét a NOB is üdvözölte. Görögország EU tagságából adódóan az egységes európai piacból adódó előnyöket és hátrányokat e tekintetben szintén az athéni olimpia gyakorlata fogja majd megmutatni.

Természetesen a helyi szponzori díjak pontosabb becslését a pályázat beadása előtt el kell végezni. Annyit azonban megállapíthatunk, hogy az itt becsült 200 millió dolláros összegű szponzori részvétel az olimpia megrendezésének minimális követelménye, elérése kreatív ötletet, kedvező szponzori csomagok összeállítását, valamint intenzív marketing és PR támogatást igényel. Ha a marketing programok regionális szintű kiterjesztése megvalósul, akkor ennél magasabb szponzori díjakat is el lehet képzelni.

LICENCBEVÉTELEK

Definíció

Az olimpiai szimbólumokat felhasználó termékek értékesítése után kapott licencdíjak. E licencbevételek olyan termékek értékesítéséből származnak, mint kozmetikai cikkek, strandcikkek, esernyők, napszemüvegek, táskák és utazási kellékek, poszterek, kártyák, játékok, ruhák, cipők, számítógépes kiegészítők, törülközők, kalapok, sportruházat, pólók, fotóalbumok, stb.

A bevétel származhat harmadik fél által gyártott és értékesített termékekből, illetve a szervező bizottság saját bolthálózatában értékesített termékekből is.

Történet

A következő táblázat a licencbevételek alakulását mutatja Barcelonától Athénig. Az árbevétel mellett feltüntettük a szervező bizottság által deklarált termékkategóriák számát. Ebből következtetni lehet a résztvevő gyártó/forgalmazó cégek számára is, mert kategóriánként általában egy cég kerül kiválasztásra.

Megnevezés	1989 – 1992 Barcelona	1993 – 1996 Atlanta	1997 – 2000 Sydney	2001 – 2004 Athén
Licenc árbevétel (millió dollár)	22	99	54	78*
Termékkategóriák száma	61	125	73	28

* 2002-es adat, további szponzorok esetében ez a szám nőhet

A termékek árazása és a licencdíj nagysága a szervező bizottság és a szerződő cég megállapodásán múlik. Athén jelentős bevételt vár az emléktárgyak értékesítéséből, amelyet a nemzetközi terjesztés, a kiemelkedően magas árak és 10–20%-os licencdíj révén kíván elérni.

Az internetes eladások növelhetik a licenzbevételeket

Feltételezések és előrejelzés

Budapest esetében Magyarország és a környező országok alacsonyabb vásárlóerejű lakosságát figyelembe véve a nagyon magas árak várhatóan nem tarthatók. Ezzel ellentétes hatású ugyanakkor az internetes eladások várható erősödése, amely által az olimpiai termékek nemzetközi kereskedelme meghatározóbbá és egyszerűbbé válik. Feltételezésünk szerint alacsonyabb árakkal, nagyobb mennyiség mellett **az athéni 78 millió dollár tartható Budapest esetében** is, de ehhez szükséges a korábban már említett együttműködés a közép-kelet európai olimpiai bizottságok között.

OLIMPIAI ÉRME PROGRAM

Definíció

A Játékokkal alkalmából kiadott olimpiai érmék bevételeiből kapott részesedés.

Az érméket a kibocsátó ország törvényes fizetőeszközeként bocsátja ki a nemzeti bank. A szervező bizottság elméletileg háromféle módon részesedhet az érmekibocsátás bevételéből:

- A nemzeti bank gyártási költségen átadja az érméket a szervező bizottságnak, amely névértéken vagy afölött adja tovább. Ez a megoldás rejtett állami támogatásnak vehető.
- A nemzeti bank névértéken adja át az érméket a szervező bizottságnak, amely felárral értékesíti.
- A szervező bizottság licenrdíjat szed az érmét kibocsátó társaságtól.

Történet

Az utóbbi évtizedekben az érme programból származó bevétel mértéke a szervező bizottság bevételei között jelentősen lecsökkent. A legnagyobb bevételek akkor érhetők el, ha a szervező bizottság jelentősen a névérték alatt tud hozzájutni az érmékhez, és névértéken nagy mennyiséget tud forgalomba dobni. A nagyobb értékű névérték feletti áron kínált érmék elsősorban a viszonylag szűk érmegyűjtő társadalom érdeklődésére tarthatnak számot.

A következő táblázat mutatja a szervező bizottságnak az érmék kibocsátásából származó bevételét.

Megnevezés	millió dollár				
	1985 - 1988 Szóul	1989 – 1992 Barcelona	1993 – 1996 Atlanta	1997 – 2000 Sydney	2001 – 2004 Athén
Érmeprogram bevétele	220	67	30	0	34

A számok csökkenő tendenciája egyértelműen látszik, ugyanakkor közvetlenül nem hasonlítható össze a kibocsátott érmék összetétele, a névérték és az ár különbsége, a nemzeti bank, az érmekibocsátó szervezet és a szervező bizottság eltérő szerepe miatt. Sydneyben a kibocsátás összértéke mintegy 200 millió dollár volt, amelyből a szervező bizottságnak egy minimális licenrdíjon túli részesedését nem ismerjük. Athénban a kibocsátott érmékből származó árbevétel 90 millió dollárra becsülik, ennek kb. 1/3-át kapja a szervező bizottság.

Az érmeprogramból származó bevétel esetén figyelembe vettük a magyarországi és a nemzetközi piac várható érdeklődését

Feltételezések és előrejelzés

A magyar viszonyok és lehetőségek felmérése érdekében megbeszéléseket folytattunk a Magyar Nemzeti Bank és a Magyar Pénzverő Rt. szakembereivel.

Magyarországon 3–5 000 érmegyűjtő van, főleg idősebb emberek, számuk az utánpótlás híján folyamatosan csökken. A külföldi érmeeladások is csökkenő tendenciát mutatnak. A szakértőkkel folytatott megbeszélések alapján az olimpia megrendezése esetén jelentős hazai és nemzetközi érdeklődés várható annak ellenére, hogy az elmúlt években a sport témájú érmék kereslete jelentősen csökkent.

Választ kaptunk arra is, hogy milyen hatással lesz az euro bevezetése az esetleges magyar érmeprogramra. A hatályos európai szabályozás szerint bármely tagországban euro-ban alkalmilag kibocsátott emlékérmé csak a kibocsátó országban használható törvényes fizetőeszközként, azaz úgy kezelhető, mintha csak nemzeti valuta volna.

Magyarországon a jelenlegi szabályok szerint a Nemzeti Bank törvényes fizetőeszközt csak névértéken bocsáthat ki. Budapesten a működő modell az lehet, hogy a szervező bizottság névértéken átveszi a Nemzeti Banktól az érméket, és felárral értékesíti.

Szakértők véleménye szerint a magas színvonalú, jelentős eseményekkel kapcsolatos érmék a névérték felett 50%-on értékesíthetők. Ez tükröződik az athéni számokból is.

Az Athénban tervezett mennyiségeket alapul véve a következő táblázatban összefoglalt érmeprogram, jelentős nemzetközi érdeklődést feltételezve, Magyarországon is reálisnak vehető:

	Mennyiség (db)	Névérték (dollár)	Ár (dollár)	Bevétel (felárból) (millió dollár)
Arany	15 000	400	600	3
Ezüst	150 000	40	60	3
Ötvözet	5 000 000	10	15	25
Összesen				31

Ez mintegy **31 millió dollárnak felel meg**. Szakértőink szerint ez az összeg reálisan bekerülhet a költségvetésbe.

BÉLYEGKIBOCSÁTÁS

Definíció

Az olimpiai bélyegek értékesítéséből származó bevétel. Az érmékhez hasonlóan a szervező bizottság a bélyegek esetében is különböző szerkezetben szerezhet bevételt.

- A bélyeget a névértékénél magasabb áron értékesítik, a különbözet teljesen vagy részben a szervező bizottság bevétele.
- A szervező bizottság névérték alatt jut hozzá a bélyeghez, és névértéken értékesíti. Ez esetben a bevétele a beszerzési érték és a névérték közötti különbségből származik
- A bélyegkibocsátást végezheti teljes egészében harmadik fél, ez esetben a szervező bizottság minden eladott bélyeg után licenrdíjat kap.

Történet

A bélyegkibocsátásból származó bevétel az utóbbi évtizedben elhanyagolható, korábban viszont jelentős bevételi forrás volt. Az elmúlt két olimpia során a szervező bizottság egyáltalán nem részesedett a bélyegprogram bevételéből. Sydney nem is tervezett bevételt, Athén 7,6 millió dollár, Peking 12 millió dollár bevételt tervezett. Athén bélyegprogramja 20 millió bélyeg kibocsátását tartalmazza, a tényleges bevételekről azonban nincs információ.

***Az OCOG
részesedése a
bélyegkibocsátás-
ból elhanyagolható***

Feltételezések és előrejelzés

A bélyegeket vásárlók egy része gyűjtő, másik része vásárlásával az olimpiát kívánja támogatni. A magyarországi sport témájú bélyegkibocsátások néhány százazres darabszámúak voltak (Atlétikai VB: 300 ezer, Vízilabda VB: 200 ezer db.) A Magyar Posta Bélyegüzletágának vezetőivel és a Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetségének elnökével folytatott interjúk alapján ez a maximális mennyiség, ami egy feláras konstrukcióban értékesíthető. Emellett az olimpia kapcsán néhány millió bélyeg

kibocsátása elképzelhető, az ebből származó bevétel azonban a Magyar Postát, és nem a szervező bizottságot illeti (Athén esetén elképzelhető, hogy a Posta a befolyt összeget támogatásként, vagy szponzori díjként a szervező bizottságnak adja, ezzel a feltételezéssel azonban Budapest esetében nem élünk).

A fentiek alapján a bélyeg értékesítésből származó bevétel marginális jelentőségű és bizonytalan. Ezért előrejelzésünkben ilyen bevétellel nem számolunk.

OLIMPIAI LOTTÓ

Definíció:

Az olimpiához kapcsolódó nemzeti és más lottójátékból származó bevétel.

E bevételek forrása az olimpia kapcsán indított lottó programból származó bevétel, amelyet a lottót kibocsátó vállalat átenged a szervező bizottságnak. Arra, hogy ez a valóságban eredményez-e ténylegesen bevételt, semmi információt nem találtunk.

Feltételezések és előrejelzés

Magyarországon a Szerencsejáték Rt. indíthat lottó játékot. **A Szerencsejáték Rt. ma is a MOB hivatalos támogatója, és feltételezésünk szerint az olimpia finanszírozásában is helyi szponzorként fog részt venni. Ezért az olimpiai lottó kategóriában külön bevétellel nem számolunk.**

JEGYÁRBEVÉTEL

Definíció

A Játékok sporteseményeire, a nyitó- és záróünnepségre, és más programokra szóló belépőjegyek eladásából származó bevétel.

Történet

A jegyeladások legfontosabb adatait foglalja össze a következő táblázat:

		Szöul 1988	Barcelona 1992	Atlanta 1996	Sydney 2000	Athén 2004	Peking 2008
Jegyárbevétel	millió dollár	57	108	535	573	173	146
Kibocsátott jegyek száma	millió db	4.7	4.8	11	7.6	6	9
Eladott jegyek száma	millió db	3.3	3.8	8.6	6.7	5	7
Átlagos jegyár	dollár	17	28	62	86	35	21

A jegyárbevétel szorosan összefügg az adott ország fizetőképes keresletével

A jegyárbevétel elemzésekor annak két fontos összetevőjét kell vizsgálni:

A jegyek számának ugrásszerű növekedése Barcelonáról Atlantára a sportlétesítmények kapacitásának nagyságrendi különbözőségével, illetve a sport- és egyéb rendezvények számának jelentős növekedésével magyarázható. Atlantában jelentek meg először a sportlétesítmények eredeti kapacitását lényegesen megnövelő átmeneti felépítmények (a barcelonai stadion átlagos kapacitása 70–80 ezer, szemben Sydney 110 ezres stadionjával). Amerika stadionjainak hatalmas méreteit a következő olimpiákat rendező országok nem kísérelték meg elérni, az átmeneti bővítések rendszere azonban általánossá vált.

A jegyárak alakulásában szembeűnő, hogy Atlanta és Sydney árai jelentősen meghaladják a kevésbé gazdag országokét, követve ezzel a helyi lakosság pénztárcájának lehetőségeit. Jellemzően a stadionokat 4/5-öd részben helyi lakosok, a maradék ötödrészben pedig külföldi turisták töltik meg.

A NOB nem korlátozza a jegyárak alakítását, de a jóváhagyási jogot fenntartja. A jegyárak reális szinten tartása a NOB és a szervező város számára is fontos, hiszen a túl magas árak elriaszthatják a helyi lakosságot, a fizetőképes kereslet elmaradása miatt félig üres stadionok látványa pedig rontja az olimpia image-ét

Az átlagos jegyárak természetesen széles sávot takarnak. A nyitó- és záróünnepségek 400–800 dolláros ára például durván tízszerese az átlagnak. A kevés nézőszámú sportesemények selejtezőire pedig minimális összegekért lehet jegyet kapni.

Feltételezések és előrejelzés

A sportlétesítmények kapacitását figyelembe véve mintegy 7,2–7,3 millió jegyet lehet majd értékesítésre kínálni

Egy lehetséges budapesti olimpián eladható jegyek száma az egyes sportlétesítmények kapacitásainak ismeretében viszonylag egyértelműen becsülhető. A jegybevétel kalkulációjánál a következő feltételezésekkel éltünk:

- Sportesemények száma: 593 – Sydney és Athén alapján határoztuk meg
- Sportlétesítmények kapacitása: a kapacitások meghatározásánál egyrészt figyelembe vettük a NOB, illetve az ASOIF (Nyári Olimpiai Sportok Nemzetközi Szövetsége) minimum követelményeit, valamint a hazai sportszövetségekkel folytatott megbeszéléseink során elhangzottakat a reális kapacitásokat illetően. Elemeztük korábbi és tervezett olimpiák gyakorlatát is.
- Kihasználtság: alapul véve az előző olimpiák 80–90%-os jegyeladását, azt feltételeztük, hogy a döntőkre, a nyitó- és záróünnepségre minden jegy elkel majd, míg a selejtezők és elődöntők esetében 80%-os jegyeladással számoltunk. A kihasználtság becslésénél azt is figyelembe vettük, hogy kb. 20%-át a jegyeknek a NOB, IF-k, NOC-k, szponzorok, sportolók és a média képviselői kapják meg ingyen.
- Jegyár: megvizsgálva előző és következő olimpiák átlagos jegyárát, az Athén által tervezett átlagos jegyárakat Budapest esetében 2012-re reálisan elérhetőnek tartottuk. Számításunknál szintén figyelembe vettük egy stadion ülőhelyeinek megosztását a különböző kategóriák szerint. Az olimpiai jegyárak alacsonyan tartásával a külföldi érdeklődők fizetőképes keresletét nem aknázzuk ki, kvótarendszer bevezetésével viszont a feketepiac megjelenése elkerülhetetlen. Előrejelzésünkben feltételezzük, hogy a következő tíz évben a magyar és nyugat-európai vásárlóerő közelít egymáshoz, és Magyarország megközelíti a jelenlegi görög helyzetet. Ezért reálisnak tartjuk, hogy az athéni olimpia tervezett jegyáraival számoljunk Magyarország esetében is.

A fenti feltételezések alapján a Budapesten tervezett jegybevétel a következő:

Tervezett jegyárbevétel (millió dollár)	284
Eladott jegyek száma (db)	7 283 000
Átlagos jegyár	39 dollár

ADOMÁNYOK

Definíció

Harmadik felek által ellenszolgáltatás nélkül átadott pénzüsszegek.

Történet

Athén és Peking 23, illetve 21 millió dollárt tervezett e kategóriában, korábbi olimpákról szóló tényadatok azonban nem állnak rendelkezésre.

Feltételezések és előrejelzés

Feltételezhető, hogy az olimpia megrendezése esetén külföldön és belföldön tevékenykedő szervezetek és magánszemélyek nagy számban fogják adományokkal támogatni Budapest erőfeszítéseit, **azonban ez az összes bevételhez képest marginális jelentőségű és bizonytalan. Ezért előrejelzésünkben ilyen bevétellel nem számolunk.**

ESZKÖZÖK ÉRTÉKESÍTÉSE

**A csak az olimpiára
szükséges
eszközök és
berendezések
Játékok utáni
értékesítése
jelentős bevételi
forrás lehet**

Definíció

A szervező bizottság tulajdonában álló, a Játékok lebonyolítása után értékesítésre kerülő eszközök (sportlétesítmények, olimpiai falu, MPC/IBC, építményei és berendezései, stb.) eladásából származó bevétel.

Feltételezések és előrejelzés

Budapest esetében a következő eszközök esetében számoltunk a Játékok utáni értékesítéssel (a bekerülési költség százalékában):

- Olimpiai „overlay” – 10%

- Ideiglenes létesítmények és nézőkapacitás (ülések)
 - 10% a nagyobb bővítések esetében (pl. a Népstadion), illetve a fedett létesítmények ideiglenes nézőkapacitásának értékesítése esetében
 - 25% az ideiglenes létesítmények és a nyitott helyszínek kisebb, ideiglenes nézőtéri kapacitásainak értékesítésénél
- Az olimpiai falu berendezései – 50%
- Egyes technológiai és biztonsági berendezések – 50%

A fenti becsült eladási árak alapján az eszközök értékesítéséből származó bevétel **122 millió dollár**.

KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁSOK

Definíció

A városi, állami, esetleg regionális költségvetésből kapott támogatások

Feltételezések és előrejelzés

E tétel tervezése a korábbi olimpiák gyakorlata szerint is meglehetősen esetleges, hiszen az állam/önkormányzat szerepvállalásának számos konkrét formája is van. Ezt figyelembe véve **e kategóriában bevétellel nem számoltunk**.

EGYÉB BEVÉTELEK

Definíció

A többi kategóriába nem illeszthető egyéb bevételek.

Történet

A jelentősen különböző tartalom miatt az egyes olimpiák számai nehezen összevethetőek. Ez elsősorban a tény adatokat érinti.

A tervekben megállapítható, hogy tipikusan a következőket tartalmazzák: az OCOG által több hónapra bérelt létesítmények további bérbe adása, a Játékokat megelőző programok, sportesemények, főpróbák rendezése, a média felé számlázott szolgáltatások, helybérlet az MPC-ben és az IBC-ben, helybérlet kiskereskedelmi egységeknek az olimpiai faluban és a sportlétesítmények környékén, stb.

Feltételezések és előrejelzés

Az előző olimpiák számai alapján konzervatív becsléssel **50 millió dollárt** terveztünk, mint egyéb bevétel.

7.3.2 A SZERVEZŐ BIZOTTSÁG KIADÁSAI

A költségek vizsgálatánál – a legtöbb tétel esetében – az athéni, pekingi és a New York-i pályázat számaira támaszkodtunk. Ennek kettős oka van: a NOB által a rendezni szándékozó városok részére rendelkezésre bocsátott kézikönyv először 2004-es olimpiára tartalmazott útmutatást a költségek részletes bontására, így ezek a számok összehasonlíthatók. Korábbi olimpiák pénzügyi adatait megvizsgálva nem mindig sikerült összehasonlítható számot produkálni.

A másik ok pedig az, hogy a költségek legnagyobb része az olimpia méretének növekedése miatt, a technikai fejlődés következtében folyamatos emelkedést (és átstrukturálódást!) mutat, így sokkal célszerűbbnek tartottuk az elkövetkező olimpiák pályázati számait is megvizsgálni.

BERUHÁZÁSOK

Definíció

Olyan új sportlétesítmények, az olimpiai falu, az MPC és az IBC építési, szerelési és berendezési költségei, amelyek a Játékok után is megmaradnak, amennyiben ezeket az OCOG finanszírozza. Ide tartozik továbbá a már meglévő sportlétesítmények, az olimpiai falu, az MPC és az IBC olimpiai használatra való átalakításának költsége is.

Összességében olyan beruházási költségek kerülnek ide, amelyek a Játékokat követően is további használatra kerülnek, alapvetően megőrizve aktuális állapotukat. Az elmúlt olimpiák, illetve az athéni és pekingi, az OCOG által vállalt beruházási költségek a következő táblázatban láthatók:

millió dollár

Megnevezés	Barcelona 1992	Atlanta 1996	Sydney 2000	Athén 2004	Peking 2008
Beruházások	349	689	227	162	198

**A tervezett OCOG
költségvetésben
nem számoltunk
beruházási
költséggel**

Feltételezések és előrejelzés

Budapest esetében nem számoltunk azzal, hogy az OCOG részt vállal állandó céllal épülő olimpiai létesítmények beruházásaiban. Ennek oka az, hogy míg a megvizsgált korábbi olimpiák esetében a beruházások ellentételezéseképpen mindig szerepel állami költségvetési támogatás az OCOG bevételi oldalán, Budapest esetében állami támogatással nem számoltunk. Az OCOG költségvetésének tervezett profitja – 91 millió dollár – azonban erre a célra fordítható.

MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGEK

Definíció

A 2008-as kézikönyv két részre osztja a sportlétesítmények, az olimpiai falu, az MPC és az IBC működési költségeit:

- Ideiglenes célú beruházások
 - *A nem az OCOG tulajdonában álló létesítmények és eszközök bérleti díja*
 - *Átmeneti létesítmények építési költségei, amennyiben a Játékok utáni hosszú távú hasznosítás nem lehetséges*
 - *A sporteseményekhez, az olimpiai faluhoz, illetve az MPC&IBC-hez tartozó, a Játékok után szükségtelenné váló felszerelések költsége*
- Folyó szervezési költségek: bérköltség, technológiai és telekommunikációs költségek, energiaköltségek, egyéb.

Történet

**A működési
költségek tételes
bontása nehezen**

Folyó költségek

Az előző és következő olimpiák esetében a Játékok költségvetésének a kiadási oldalának legtöbb tétele nehezen azonosítható,

hozzáférhető előző olimpiák esetében és nem egységes

illetve összehasonlítható. Ez abból adódik, hogy különböző formában készítették a költségvetést és sokszor nem egyértelmű, hogy egyes tételek mit takarnak. A másik nehézséget az okozta, hogy a különböző, akár hivatalos forrásokban is, a számok nem mindig egyeznek. Ez különösen igaz a beruházások és a működési költségek meghatározásánál. A működési költségek bontását az alábbi táblázat tartalmazza. A mi értelmezésünk szerint ezek a költségek magukban foglalják az egyes olimpiai helyszínek játékok ideje alatti üzemeltetési/működtetési költségét, az ideiglenes célú beruházások költségeit, illetve a szükséges technológiai költségeket.

Megnevezés	millió dollár				
	Barcelona 1992	Atlanta 1996	Sydney 2000	Athén 2004	Peking 2008
Működési költségek					
Sportesemények	88	54	102	82	286
Olimpiai falu	181	60	88	88	68
MPC és IBC	192	163	161	176	374
Technológia	283	257	338	337	Nincs adat
Összesen	744	534	689	683	728

Feltételezések és előrejelzés

A működési költségeket Budapest esetében tételesen kiszámoltuk. Ennek eredményeképpen feltételezésünk a következő:

Megnevezés	millió dollár	
	Budapest	
Működési költségek		
Ideiglenes célú beruházások		387
Az olimpiai helyszínek „olimpiai mód”-ba tétele és üzemeltetése		132
Technológia (minden olimpiai helyszínen)		333
Az olimpiai falu bérleti és berendezési költsége, olimpiát követő felújítása		109
Összesen		961

**A lehetséges
budapesti olimpia
jelentős ideiglenes
beruházási
költséggel számol**

Ideiglenes célú beruházások – ide tartoznak az ideiglenes jelleggel felépítendő sportlétesítmények, valamint a megmaradó sportlétesítmények ideiglenes – az olimpia miatt – szükséges nézőkapacitásainak költségei. Szintén itt szerepeltettük költségként a nem sport célra utóhasznosítandó sportlétesítmények átalakítási költségeit.

Az olimpiai helyszínek „olimpiai mód”-ba tétele és üzemeltetése – minden olimpia helyszín – sportlétesítmények, olimpiai falu, média falu, MPC & IBC – az olimpiai játékokra való alkalmassá tétele és a játékok alatti üzemeltetési költsége.

Technológia – ez a tétel tartalmazza minden olimpiai helyszín technológiai felszerelését, berendezését, illetve a játékok közvetítéséhez (MPC & IBC), technológiai kiszolgálásához és az ehhez szükséges informatikai, technológiai háttér biztosításához szükséges költségeket.

CEREMÓNIAK ÉS PROGRAMOK

Definíció

A nyitó- és záróünnepség, az éremosztó ceremóniák, a kulturális programok, az olimpiai lánghoz kapcsolódó ceremónia és más egyéb programok költsége (pl. önkéntesek részére rendezett programok).

Történet

Az alábbi táblázat szemlélteti e költségek alakulását az elmúlt és jövőbeni olimpiákon.

Megnevezés	millió dollár						
	Szöul 1988	Barcelona 1992	Atlanta 1996	Sydney 2000	Athén 2004	Peking 2008	New York 2012?
Ünnepségek költsége	39	33	31	49	138	104	34
Kulturális események költsége	59	75	62	42			87

Az ünnepségek száma és nagyságrendje lényegében adott, ez meghatározza a költségek szintjét is.

Nagyobb különbségek vannak a kulturális események költségeiben, mert az ilyen események száma és nagyságrendje is teljes

mértékben a szervezők elhatározásán múlik. Az erre fordított pénz mennyisége stratégiai kérdés. A NOB előírása szerint egy kulturális fesztivált kell rendezni az olimpia ideje alatt, egy gazdag kulturális programcsomag pedig elősegítheti a jó hangulat megteremtését, a turizmusból származó előnyök maximalizálását, és a szervező ország kultúrájának megismerését.

Feltételezések és előrejelzés

A ceremóniákra és egyéb kulturális programokra költött pénz stratégiai kérdés

Az ünnepek költsége a barcelonai szintet reálisnak tartjuk, ezért Budapest esetében is 33 millió dollárt becsülünk.

A kulturális események szervezése Magyarország esetében kiemelt fontosságú, de Athénak az ókori hagyományok ünneplését célzó igen magas költségét nem szükséges követni. A fenti számok tükrében feltételezésünk szerint a kulturális eseményekre 50 millió dollár megfelelő mértékű.

E kategóriában tehát becslésünk 83 millió dollár.

EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÁSOK

Definíció

Az egészségügyi szolgáltatások költségein belül a következőket kell ide venni:

- A sportolók egészségügyi ellátása a sport- és edzéshelyszíneken
- Az olimpiai falu egészségügyi szolgáltatása (poliklinika)
- Az olimpiai családnak és hivatalos résztvevőknek nyújtott egészségügyi szolgáltatások és egészségügyi biztosítás
- Az MPC és az IBC területén nyújtott egészségügyi szolgáltatások
- Dopping vizsgálatok
- Kórházi létesítmények
- Egészségügyi szállítási költségek

Az egészségügyi költségeknek csak bizonyos része terheli az OCOG-ot

Történet

Az olimpiák egészségügyi szolgáltatása esetében fontos különbséget tennünk a szervező bizottság által vállalt kötelezettségek költsége és a kormány egészségügyi szervei által vállalt szolgáltatások költsége között. Az elmúlt két olimpia esetében – Atlanta és Sydney – kiindulópontként megfigyelhető az, hogy a szervező bizottság felelős általában a sportolók és a látogatók egészségügyi ellátásáért a verseny-, nem verseny- és edzés helyszíneken, valamint a dopping ellenőrzésért. A kórházakban vagy más egészségügyi központokban az olimpiai résztvevők számára nyújtandó kórházi ellátás már a kormány felelőssége.

A költségek tekintetében ez azonban már nem ennyire választható külön. Ezt mutatja Sydney esete is, ahol a teljes 7 millió dolláros egészségügyi költségből a SOCOG része mindössze 1 millió dollár volt. A többi olimpiát figyelembe véve ez ugyanakkor nem mondható általános tendenciának.

New York esetében az alacsony költség azzal magyarázható, hogy bérelt berendezésekkel, különböző támogatásokkal és önkéntesekkel is számoltak.

Athén esetében a pályázatban előrejelzett 23 millió dollár a teljes olimpiai egészségügyi projekt költségének – 90 millió dollár – 26%-a. Ebből 6 millió dollár az olimpiai faluban felépítendő poliklinika költsége. A teljes program magában foglalja továbbá a kijelölt olimpiai kórházak fejlesztését az olimpiai követelményeknek való megfelelés érdekében, valamint 10 egészségügyi központ létrehozását.

Korábbi és elkövetkező olimpiákon az OCOG által vállalt egészségügyi költségeket az alábbi táblázat szemlélteti:

	millió dollár						
Megnevezés	Szöul	Barcelona	Atlanta	Sydney	Athén	Peking	New York
Egészségügyi költségek	6	16	4	1	23	31	6

Feltételezések és előrejelzés

Mivel nincs teljes információ arról, hogy az egyes olimpiák esetében a teljes egészségügyi költség milyen arányban oszlott meg az OCOG és az állam között, feltételezzük, hogy Budapest esetében az OCOG vállalja majd az olimpiai faluban létrehozandó poliklinika és dopping laboratórium létrehozásának és a vizsgálatok lebonyolításának költségét.

Ezek közül viszonylag állandó költségnek tekinthető a poliklinika, feltételezve, hogy az ellátandó sportolók és kísérőik száma nem fog tovább nőni (a NOB szándékai szerint). Ez Athén esetében 6 millió dollár.

A másik jelentősebb költségtényező a dopping laboratórium létrehozása és a vizsgálatok lebonyolítása. A jövőre vonatkozóan ezen vizsgálatok fontosságának további növekedésével számolunk (pl. génmanipulált sportolók kiszűrése) és egyre korszerűbb, a vizsgálatoknál alkalmazott technológiával. Athén, közösen a görög sportminisztériummal, mintegy 4 millió dollárt szán a dopping központ létrehozására. Tudomásunk szerint Budapesten folyamatban van egy doppinglabor kialakítása a Sportkórház területén, amely a NOB, illetve a WADA által akkreditált laborként fog működni. Így ennek költségével Budapest esetében nem számolunk.

Az olimpiai helyszíneken az egészségügyi ellátást feltételezésünk szerint önkéntesek biztosítják majd.

A fentiek figyelembevételével a **Budapestre számított, az OCOG által vállalt egészségügyi költség 6 millió dollár.**

ÉTKEZTETÉS KÖLTSÉGEI

Definíció

Az olimpiai család részére biztosított étkeztetés költsége, amely magában foglalja a következő tételeket:

- Éttermek és egyéb étkezési helyiségek bérleti költsége, illetve ezek berendezésének, felszerelésének és személyzetének költségei
- Sportolók, hivatalos kísérek és a műszaki személyzet étkeztetése
- Az olimpiai helyszínein a VIP vendégek számára biztosított vendéglátás
- Az OCOG munkatársainak nyújtott étkeztetés, beleértve az önkénteseket is

Történet

Az olimpiai család étkeztetésének legnagyobb költségtételét az olimpiai faluban elszállásolt sportolók és kísérek, valamint az önkéntesek és a kiszolgáló személyzet ellátása jelenti beleértve az ehhez szükséges éttermek és más étkezési helyiségek létrehozásának és berendezésének költségét is. Sydneyben például a világ legnagyobb éttermét hozták létre, amely mintegy 4900 embert tudott egy időben kiszolgálni.

A gyakorlat azt mutatja, hogy az étkeztetés lebonyolítását megpályáztatják a rendező városok. Athénban például 2002. áprilisában írták ki a tendert az olimpiai falu étkeztetési projektjére. Eszerint a nyertes pályázónak három éttermet kell üzemeltetnie az olimpiai faluban, 6,000 adag/óra kapacitással, ami mintegy 50 000 adag ételt jelent naponta.

Az alábbi táblázat mutatja a múlt és jövőbeni rendező városok által, az étkezésre fordított/fordítandó költségeket:

	millió dollár				
Megnevezés	Barcelona	Atlanta	Athén	Peking	New York
Étkeztetés költségei	55	25	85	53	21

Feltételezések és előrejelzés

Mintegy 186 000 résztvevőnek kell étkezést biztosítani az olimpia ideje alatt

A definícióban meghatározott csoportok részére nyújtandó étkezési költségek kiszámításánál az athéni létszámokra támaszkodtunk, feltételezve, hogy az olimpia mérete – a hivatalos résztvevők tekintetében – nem fog tovább nőni. Eszerint a következő létszámokra lehet számítani az egyes kategóriákban:

- Sportolók és kísérelők – 16 000
- OCOG alkalmazottak, önkéntesek, biztonsági emberek és egyéb kiszolgáló személyzet – 150 000
- Játékvezetők és bírók – 2000
- Szponzorok és vendégeik – 18 000

Ez mintegy 186 000 hivatalos résztvevőt jelent, akiknek a szervező bizottságnak kell biztosítani az étkezést, összesen több mint 4 300 000 alkalommal. Az egyes étkezések átlagos árát már a Budapestre / Magyarországra jellemző árakkal számoltuk ki. Ez alapján az étkeztetés költsége 35 millió dollár. Fontos azonban megjegyezni, hogy jelentős költségkülönbség adódik az olimpiai faluban, a verseny- és az edzés helyszíneken történő étkeztetés, valamint a meleg és hideg ételek költségei között.

Ehhez az összeghez hozzáadódik az olimpiai faluban létrehozandó éttermek berendezési és felszerelési költsége. Athén alapján ez kb. 22 millió dollár.

Így összesen a **Budapestre vonatkozó előrejelzésünk 57 millió dollár.**

SZÁLLÍTÁSI KÖLTSÉGEK

Definíció

A szállítási költségek két kategóriába sorolhatók:

- Az olimpiai családnak nyújtott megbízható, biztonságos és hatékony utaztatás költsége az egyes olimpiai helyszínek között
- A sportolók és hivatalos kísérőik utazási költsége a rendező városba

Történet

A szállítási költségek meghatározásánál három fontos szempontot kell figyelembe venni: (1) az olimpiai család nagysága, (2) tartózkodásuk időtartama és (3) az olimpiai falu és olimpiai hotelek elhelyezkedése/távolsága a sporthelyszínekhez képest. A szükséges közlekedési eszközök száma viszonylag állandónak mondható: Barcelonában és Atlantában mintegy 3000 járművet használtak, Sydneyben pedig 2200 autóbust és 3000 autót.

Atlantában és Sydneyben az olimpiai családnak nyújtott ingyenes közlekedésen felül a látogatók is ingyen utazhattak a tömegközlekedési járműveken. Sydney esetében a teljes közlekedési költség mintegy 257 millió dollár volt, tehát az NSW kormány nagy mértékben hozzájárult a költségekhez. Ez az állami támogatás más olimpia esetében is megfigyelhető: Szöul esetében is a teljes összeg 35 millió dollár volt, az OCOG része pedig 8 millió.

A sportolók és kísérőik útiköltségének kifizetését először Sydney esetében ajánlotta fel a szervező bizottság.

millió dollár

Megnevezés	Szöul	Barcelona	Atlanta	Sydney	Athén	Peking	New York
Szállítási költségek	9	71	98	87	57	73	58

Az olimpiai család szállítását illetően elsősorban a sydneyi tényeket és az athéni feltételezéseket vettük figyelembe. Ez azt jelenti, hogy a család kiszolgálásához mintegy 3000 autóbusra, 300 mikrobusra és 2300 autóra van szükség, sofőrrel együtt. Az olimpiai családhoz vettük az OCOG alkalmazottait és az önkénteseket is, hiszen nekik is ingyenes közlekedést kell

biztosítani. Az előzőek figyelembevételével kiszámított költségből 25%-os diszkontot számoltunk, feltételezve, hogy nagyobb tételben olcsóbban bocsátják majd rendelkezésre az autóbuszokat, illetve a sofőrök önkéntesek is lehetnek. Eszerint a közlekedési költségnek ezen tétele Budapest esetében 31 millió dollár.

A NOB és a rendező város közötti szerződés szerint a sportolóknak és az őket kísérő hivatalos delegáltaknak a szervező bizottság köteles téríteni az odautazás költségét, repülőn és turista osztályon. 16 000 sportoló és hivatalos kísérő esetében ez – 300 000 Ft-os átlagos jegyárral számolva – 19,4 millió dollár.

A fenti két tételen kívül OCOG költségként vettük figyelembe az olimpiára érkező látogatók helyi utazási költségeit, amely – minden jegyben egy napijegy feltevével – 25 millió dollár.

A budapesti OCOG teljes közlekedési költsége így 75 millió dollár.

BIZTONSÁG

Definíció

Az olimpiai család, a látogatók és a rendező város lakói részére nyújtott biztonsági szolgáltatások a sporthelyszíneken, az olimpiai és média falvakban, szállodákban, valamint az egyes helyszínek közötti utazás során. A költségek közé tartoznak a következők:

- Személyi költségek
- Felszerelések, berendezések
- Magán biztonsági cégek alkalmazása
- Tervezés, koordináció és felkészítés

Történet

A biztonsági költségnek az OCOG költségvetésre eső része nem tükrözi hűen az elmúlt olimpiákon ilyen célra költött összeget. Athén esetében például a teljes biztonsági projekt költsége 600 millió dollár, amelyből 75 millió dollár az OCOG-ot terheli, míg a fennmaradó nagyobb részt az állam finanszírozza. Az athéni olimpia becsült biztonsági költsége már jelzi a 2001. szeptember 11-i események következményeit. Szintén ezzel indokolható a Salt Lake City-i téli olimpia 300 millió dolláros biztonsági

A biztonságon egyre nagyobb hangsúly van, így az erre fordított összeg – mind az állami, mind az OCOG rész – jelentősen nőtt

költségvetése is.

millió dollár

Megnevezés	Szöul	Barcelona	Atlanta	Sydney	Athén	Peking	New York
OCOG rész	91	53	57	29	86	52	48
Teljes költségvetés	Nincs adat	Nincs adat	114	111	600	Nincs adat	Nincs adat

Feltételezések és előrejelzés

A teljes biztonsági költség meghatározásánál tételesen kiszámoltuk azokat a költségeket, amely egy esetleges olimpiai rendezésnél az OCOG-ot terhelné. A biztonsági projektek összköltsége így **92 millió dollár**, ami összhangban van az athéni számokkal.

PARALIMPIAI JÁTÉKOK KÖLTSÉGE

Definíció

Az Olimpiai Játékok Szervező Bizottsága által a Paralimpiai Szervező Bizottság részére adott előleg/hozzájárulás.

Feltételezések és előrejelzés

Feltételezésünk szerint a paralimpia nyereséges lesz, így az OCOG hozzájárulásának egy része visszafizetésre kerül. Így az OCOG-nál jelentkező költség **23 millió dollár**. A Paralimpiai Játékok külön költségvetését a paralimpiával foglalkozó 18. fejezetben tárgyaljuk.

HIRDETÉS ÉS PROMÓCIÓ

Definíció

A Játékok hirdetési és promóciós költsége, amely a következőket foglalja magában:

A Paralimpiai Játékoknak külön költségvetése van, itt az OCOG hozzájárulása szerepel

- Hirdetés és promóció a nemzetközi és belföldi médiákban
- Brosúrák kiadása sporteseményekre
- A város dekorációs programja

Történet

A rendező városok által reklámra/promócióra költött összeg függ a város azon szándékától, hogy mennyire akarja intenzíven hirdetni a Játékokat a nemzetközi és hazai médiákban. Tradicionálisan megfigyelhető, hogy a szervező bizottság kiadásainak kb. 6-8%-át teszi ki ez a költség. Ez alól kivételt képez Athén, ahol pl. Sydneyhez képest kétszer annyit szánnak a reklámozásra. Ennek oka pedig az – amit Athén ki is nyilatkozott – hogy az olimpia hazaér a szülőföldjére és ezt méltón kell megünnepelni.

millió dollár

Megnevezés	Szöul	Barcelona	Atlanta	Sydney	Athén	Peking	New York
Hirdetési és promóciós költségek	42	172	117	83	172	62	112

Feltételezések és előrejelzés

Budapest esetében – mivel Athén kivételes esetnek látszik – a sydneyi számot vettük alapul és eszerint kb. **80 millió dolláros költségvetéssel számolunk.**

ADMINISZTRÁCIÓS KÖLTSÉGEK

Definíció

Minden működési terület hatékony menedzseléséhez és koordinációjához kapcsolódó költség, amely magában foglalja: személyi költségeket, önkéntesek költségeit, tanácsadók költségeit, bérleti díjakat, irodai bútorokat és felszereléseket, telefon-, fax- és postai költségeket, vezetői információs rendszerek költségét, biztosítási költségeket, fordítási és tolmácsolási kiadásokat, jogi és audit szolgáltatások díját és egyéb költségeket.

Történet

Az alábbi táblázat szemlélteti az egyes olimpiák adminisztrációs költségeit:

	millió dollár					
Megnevezés	Barcelona	Atlanta	Sydney	Athén	Peking	New York
Adminisztrációs költségek	353	279	119	162	130	229

Feltételezések és előrejelzés

Athén és Peking esetében az alacsonyabb adminisztrációs költség az olcsóbb munkaerővel magyarázható. Ez pedig az adminisztrációs költség legnagyobb tétele. Budapest esetében inkább az athéni számot tartjuk reálisnak, így **előrejelzésünk 150 millió dollár.**

OLIMPIA ELŐTTI ESEMÉNYEK SZERVEZÉSI ÉS KOORDINÁCIÓS KÖLTSÉGE

Definíció

Ebbe a költség kategóriába tartoznak az olimpiát megelőző események szervezésének költségei, amelyeknek célja a sportlétesítmények tesztelése. Szintén itt kell szerepeltetni az OCOG, a NOB, a Nemzeti Olimpiai Bizottságok és a Nemzetközi Sportszövetség közötti koordinációs költségeket a rendező város megválasztását követően.

Feltételezések és előrejelzés

Az elkövetkező olimpiák – Athén, Peking – pályázatában szereplő kb. **45 millió dolláros költséget reálisnak gondoljuk Budapest esetében is.** A költségek bontása nem ismert.

EGYÉB

Definíció

Minden egyéb működési költség, amelyet a többi tétel nem tartalmaz.

Történet

Az egyéb költségek esetében nem áll rendelkezésre értékelhető tényadat, az ilyen tételek tartalmát nem tudtuk rekonstruálni. A tervszámok nagy ingadozást mutatnak, tartalmuk általában a következő tételekből tevődik össze:

- A NOB, ill. a helyi olimpiai bizottságoknak kifizetett összegek/jutalékok (a NOB-nak a helyi marketing bevételek és az érme / bélyeg / lottó programok bevételeinek 7.5%-át kell általában befizetni, .)
- Kamatköltségek: Vizsgálatunk szerint az OCOG működésének éveiben kiemelkedő hiteligeny általános érvénnyel nem tapasztalható, ami érthető, mert a NOB a közvetítési díjakat, és a TOP szponzori díjakat igyekszik olyan ütemezésben beszédni és átutalni, ahogy az OCOG költségek tipikusan felmerülnek. Ettől függetlenül egyedi eltérések előfordulhatnak.
- A váratlan eseményekre félretett költségkeret.

Feltételezések és előrejelzés

Budapest esetében a NOB felé fizetendő 7.5%-os jogdíj alapja 595 millió dollár. Ebből a NOB felé fizetendő díj **45 millió dollár**.

Feltételezésünk szerint a nettó kamatköltség nem lesz materiális tétel.

Mivel a NOB által kiadott OCOG költségvetési struktúrában nem szerepel külön tételként a szállásköltség, de a NOB kézikönyv szerint a játékvezetők és bírók szállásköltsége az OCOG-ot terheli, ezért ezt ebben a kategóriában tüntettük fel. Ennek költsége mintegy **8 millió dollár**.

További költségtétellel ebben a kategóriában nem számolunk.

7.4 A SZERVEZŐ BIZOTTSÁG BEVÉTELEINEK ÉS KIADÁSAINAK ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZATA

BEVÉTELEK

Megnevezés	Előrejelzés alapja	Millió dollár	Milliárd forint
Közvetítési díjak	A NOB által közölt tényszámok Pekingre és annak 49%-ával számolva az OCOG esetében	713	176
TOP szponzori bevételek	10 TOP szponzor esetében az athéni átlagos szerződés értékkel számolva	236	58
Helyi szponzorálás és hivatalos szállítók	Megfelelő marketing csomagok összeállítását és a programok regionális kiterjesztését feltételezve	202	50
Licencdíjak	Athéni tervszám, de nagyobb mennyiséggel (internetes és regionális eladások) és alacsonyabb árakkal számolva	78	19
Olimpiai éremprogram	Athéni mennyiség alapján, alátámasztva hazai szakértők és az MNB véleményével	31	8
Olimpiai bélyegprogram	Nem terveztünk bevételt	0	0
Olimpiai lottó	Nem terveztünk bevételt	0	0
Jegy árbevétel	Athéni jegyárak alapján, hazai sportszövetségekkel egyeztetett kapacitások figyelembevételével	284	70
Adományok	Nem terveztünk bevételt	0	0
Eszközök értékesítése	Tételesen kiszámoltuk Budapest esetében	122	30
Állami támogatások	Nem terveztünk bevételt	0	0
Egyéb	Előző olimpiák alapján becslést adtunk	50	12
Összes bevétel		1716	424

KIADÁSOK

Megnevezés	Előrejelzés alapja	Millió dollár	Milliárd forint
Beruházások	Nem számoltunk költséggel	0	0
Működési költségek – sportesemények, olimpiai falu, MPC&IBC	Tételesen kiszámoltuk Budapest esetében	961	238
Ceremoniák és programok	Barcelona és Athén alapján	83	21
Egészségügyi szolgáltatások	Athén alapján	6	2
Étkeztetés	Athéni létszámadatok, de magyarországi árak	57	14
Közlekedés	Sydneyi tényszámok és athéni feltételezések a közlekedési eszközök számára vonatkozóan, de magyarországi árak	75	19
Biztonság	Tételesen kiszámoltuk Budapest esetében	92	23
Paralimpia	A részletes paralimpiai költségvetés elkészítése alapján az OCOG hozzájárulását itt tüntettük fel	23	6
Hirdetés és promóció	Sydney számok alapján	80	20
Adminisztráció	Athén és Peking alapján, olcsóbb munkaerővel számolva	150	37
Olimpia előtti események	Athén és Peking alapján	45	11
Egyéb	NOB-nak fizetendő jogdíj százaléka alapján, illetve addicionális szállás költség	53	13
Összes kiadás		1625	402